

Що віщувала горлиця?..

Віктор СМЕЦЬ
Журналіст

фото надані автором.

ТЕЛЕФОННИЙ дзвінок прозвучав невчасно. Він відірвав Оксану від роботи. Торгівля у сільському магазині йде хвилями. Тоді була одна із них. Тільки що підвезли хліб і односельці Оксани зібралися біля прилавку. Відволіктися на телефон жінка не може аж ніяк. Розмовляти, коли на неї чекають люди, – марнувати час. Не привчена Оксана до такого. Скоса зиркнула на екран мобільного. Набрі цифр незнайомий і якийсь дивний. Із цифрами жінка дружить. Якби цей номер хоч раз виходив на зв'язок, вона б його запам'ятала... Мобільний не вгавав, мусила вибачитися перед покупцями.

– Оксана Іванівна? – незнайомий жіночий голос насторожив.

Автоматично на знак згоди, що це саме вона, кивнула головою. Наче співрозмовниця могла побачити її жест.

– Прийміть наші співчуття. Ваш чоловік Олександр Лоза вчора загинув...

Що було далі Оксана не пам'ятає. Як вийшла із-за прилавку, як зачинила магазин, що говорила людям... Отямилася вже дома.

* * *

СЕЛО Староаврамівка, що в Хорольському краї, – знане на всю область. Тамешнім господарством керували мудрі люди й добрі хазяїни. Десятиліттями колгосп «ходив» у мільйонерах. Школа, дитячий садок, кафе – все аж сяяло, доглянуте дбайливими селянами. А для молоді головне – будинок культури. Не в кожному районному центрі такий був. Щосуботи поспішали хлопці й дівчата на дискотеки до улюбленого місця відпочинку. Ось і Оксаночка із подружками прямує до входу. На дискотеці вона була вже не раз. Перейшла до випускного класу і батьки почали дозволяти увечері розважитися. Того разу танці були особливими. Її запросив на вальс якийсь юнак. В обличчя його знала, бо він із сусіднього села, але знайомими вони не були.

– Олександр, – відрекомендувався молодий чоловік і несміливо поклав руку на дівочу талію.

З того вечора Оксана зрозуміла, що Саша – її доля. Чи знала, чи відчувала, чи просто хотіла, щоб так було. Вже зараз, через 23 роки після того вечора, Оксана зізнається, що про когось іншого навіть думки не виникало. Сашко зумів повністю заволодіти дівочими помислами. Вона – школярка-випускниця, а він – дипломований техник після Лубенського училища, демобілізований після строкової служби солдат. А за кілька років вони – молода щаслива сім'я. Олександр залишив роботу у Полтаві, переїхав до дружини в село. У Хоролі знайшлася робота. Спочатку в системі позавідомчої охорони, потім у райвідділі внутрішніх справ водієм, помічником дільничного інспектора, по-

✓ Оксана, Сергій, Олександр Лози.

мічником чергового. Але все те буде пізніше, а поки що напружений 1999 та 2000 роки. Оксана носить під серцем Олександрове дитя, а сам Сашко виношує мрію про сина. Навіть коли на УЗД-огляді лікарка оголосила вердикт: «Дівчинка», майбутній татусь обняв кохану і прошепотів їй на вухо: «Я знаю, що буде хлопчик, вір мені». Оксана мріяла про бантики, спіднички, але чоловікові вірила. Первістка назвали Сергійком. Вродився схожим на батька мов дві краплі води. І тепер 22-річний юнак одягне батькову куртку і ходити по двору – викапа-

господарство – все як у людей. До роботи Олександр був беручим, доладним. У тешиному будинку поміняв вікна, двері – все власноруч поробив. А з роками почав балакати про пенсію: «От якби до пенсії доробить». Доробив, але дома не сидів. Пішов у місцеву агрофірму. А вже за два дня отримав повістку до Збройних Сил.

Про ту повістку Оксана дізнається згодом. Зразу він нічого дружині не говорив. Хтозна чого, може щоб зайвий раз не переживала. Одного разу, то була п'ятниця, подзвонив їй на роботу, спитав чи не може раніше відпроситися

– Треба сумку зібрати. Мені завтра до війська, – пояснив дружині своє прохання.

* * *

12 БЕРЕЗНЯ. Військомат. Стоїть її Сашко, її єдиний у світі Саша, її вірний Олександр. На плечі – армійський рюкзак, що з ним на полювання ходив, а на вустах – посмішка. Якби знала, що то останній раз його бачить... То що б зробила?! Затримати була не в силах, відмовити не змогла б. Як не відмовила сина, коли той пішов до лав ЗСУ. Сергій нічого про своє армійське життя мамі не розказував. Та хіба материнське серце можна обманути. Бувало скидалася серед ночі від тривожних передчуттів і до ранку від ікони Божої Матері не відходила: просила захисту для своєї дитини, для його побратимів, для рідної землі. Мала б крила, голубкою б до них полинула. Та не було у неї крил. Лишалася гаряча молитва.

Попри те, що їх розділяли сотні кілометрів, чоловік розмовляв із нею щодня. Спочатку були в обласному центрі у пункті навчання. Згодом розповідав, що опинився на білоруському кордоні. Облаштували оборону, тренувалися. Ніколи Олександр дружині не скаржився, не нарікав, не ремствував. А то кожної розмови: скучив за вами. Каже: «Оксанко, за домом серце плаче».

(Закінчення на 2-й стор.) →

✓ Фронтіві будні старшого сержанта Олександра Лози.

ний батько. А вона подумки переноситься на два десятиліття назад, немов її Саша вернувся. Ось зараз підійде, обійме і ніжно промовить: «Чарівна моя Оксаночко». Так він до неї озивався. Було колись, та вже ніколи не буде.

Отож, народився Серьожа. Сім'я не розкошувала, але й не гірше за інших жила. Хист до дерева і теслярські навички давали приробіток. Грядка,

Що віщувала горлиця?..

(Закінчення.)

← Початок на 1-й стор.)

Попереджував, що телефон може бути відключеним, просив не хвилюватися. Так і сталося: мовчав три дні, а в неділю вийшов на зв'язок. Ще й по вайберу спілкувалися, то змогла і поговорити, і подивитися на нього. Це була остання їхня розмова. Говорили довгенько, аж коли сказав:

– Гукають. Треба їхати... Наступного дня телефон чоловіка не відповідав. Десь глибоко в душі сильно защемило. Скімливе почуття достало аж до серця, коли перед п'ятницею у вікно щось грюкнуло. І не помаленьку, а сильно, мало шибка не вилетіла. Подивилася Оксана, а то – горлиця. «Господи, що я почую?.. Яку звістку принесла на своїх крилах та птаха?..». З того моменту Оксана ходила сама не своя. До кого звернутися, куди йти? У військомат? А за кілька годин пролунав болючий дзвінок і жіночий голос спитав: «Оксана Іванівна?»

* * *

... КОЛИ труну із тілом коханого занесли у двір, не бачила нічого. Лиш горлицю, що кружляла у небі. І доки правив поминальну службу батюшка, та сивая птаха сиділа на гілочці над труною з її соколом. Світ для вдови стиснувся до розміру п'єдесталу, на якому стояла домовина. Не бачила

бойових побратимів, не чула військового салюту. Тоді для неї існувало лиш дві речі: її полеглий сокіл і горлиця, що разом з нею оплакувала чоловікову смерть. А може то була його душа? Не чула Оксана, розповіді про те, як підрозділ Олександра зайняв позиції біля села Солодке під Волновахою. Як рашисти із танків крили вогнем українських звитяжців, як її Сашко встигав і від броньованих потвор відбиватися і товаришів прикривати. Прикрив побратимів ціною власного життя. Про все це Оксана дізнається пізніше, як і те що її чоловік Олександр Лоза Указом Президента України нагороджений орденом «За мужність».

* * *

СКОРО рік мине, як не стало захисника України старшого сержанта Олександра Лози. У його рідному селі, у батьківському дворі на ослінчику сидить Оксана. Біля неї – їхній з Сашею син Сергій. Після загибелі батька він повернувся у село. «Мамо, скажу Вам відверто: думками я там, із побратимами. Я б і зараз туди пішов. Переборюю себе тільки ради Вас». Чи довго зможе переборювати себе?..

Віктор ЄМЕЦЬ.